

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ,
бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, доктори
илмҳои иқтисодӣ, профессор
Шарифзода М. М.
соли 2022

ХУЛОСАИ

**чаласаи кафедраи баҳисобгирии бухгалтерии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ,
бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ба диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда
Негматовна дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ
дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ (дар мисоли
Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои
иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.11- Иқтисодиёти нуфус ва демография
(илмҳои иқтисодӣ)**

Диссертатсия дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» дар кафедраи баҳисобгирии бухгалтерии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна 01 майи соли 1981 таваллуд шудааст, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Соли 2003 Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистонро аз рӯи таҳассуси иқтисодӣ бо ихтисоси «Баҳисобгирии бухгалтерӣ, таҳлил ва аудит» хатм намудааст.

Солҳои 2008-2012 ҳамчун мудири лабораторияи кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит (ҳоло баҳисобгирии бухгалтерӣ)-и Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон фаъолият намудааст. Аз соли 2012 то 2020 ҳамчун ассистенти кафедраи баҳисобгирии бухгалтерии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон фаъолият намуд.

Аз соли 2020 то инҷониб Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна дар Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ба сифати муаллимаи калони кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ фаъолият дорад.

Мавзӯи диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна дар ҷаласаи Шӯрои олимони донишгоҳ аз 10 марти соли 2011, протоколи №7 тасдиқ гардидааст.

Рохбари илмӣ: Азимов Абдумавлон Чалилович, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишқадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон.

Шаҳодатнома № 602 оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз 31 майи соли 2010 (таърихи фалсафа ва илм бо баҳои 4), аз 12 апрели соли 2013 (забони англисӣ бо баҳои 4) ва аз рӯи ихтисоси 08.00.05- Иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (бо баҳои 5) аз 24 июни соли 2019 дода шудааст.

Дар парвандаи аттестатсионӣ рӯйхати корҳои илмӣ мавҷуданд, ки онҳо ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ дахл дошта, бо шумораи 39 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд.

Аз рӯи натиҷаҳои экспертизаи диссертатсия дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ» хулосаи зерин бароварда шуд:

1. Мубрам будани мавзӯи диссертатсия

Масъалаҳо марбут ба идора кардани равандҳои муҳочират ва андешидани тадбирҳо ҷиҳати пайдо кардани роҳҳои ҳалли он чандин маротиба аз ҷониби пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва коршиносони дохилию хориҷӣ омӯхта шудаанд ва хулосаҳои зарурӣ доир ба беҳтар намудани вазъи муҳочират, доимо мавриди коркард ва пешниҳод ба мақомоти дахлдори давлатӣ қарор дорад. Лекин, муҳочират ҳама вақт дар ҳаракат аст ва вобаста ба ин муносибати давлатҳо ва сиёсати онҳо нисбат ба ҷунин зухуроти доимо афзоишёбанда дигаргун мегардад.

Дар давраи муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар дохил ва хориҷи кишвар ҷорабиниҳои зиёди давлатӣ, байналмиллалӣ ва байниидоравӣ оид ба аъзоёни оилаҳои муҳочирон гузаронида шуданд. Лекин сиёсат ва муносибати бисёр давлатҳои ҷаҳон ба муҳочират ва демография ивазшаванда мебошад ва ин гуна шароити Ҷумҳурии Тоҷикистонро водор месозад, ки саривақт тадбирҳои иловагиро барои мӯътадил гардонидани вазъи муҳочират амалӣ намоянд. Яке аз ҷунин душвориҳои солҳои охир, ин рондани шумораи зиёди муҳочирони меҳнатии кишварамон аз ҳудуди Федератсияи Русия бо сабаби риоя накардани қонунгузориҳои ин давлат мебошад, ки шумораи ин гуна муҳочирони ба ватан баргашта дахҳо ҳазор нафарро ташкил медиҳад ва ба онҳо воридшавӣ ба ҳудуди ин кишвар аз 3 то 5 сол манъ аст.

Қайд кардан зарур аст, ки хусусияти ташаккули захираҳои меҳнатӣ ва муҳочират, аз аҳоли барои гузариш ба бозор ва набудани сиёсати самарабахши мутақобилаи муҳочират дар кишвар аҳамияти интиҳоби мавзӯи диссертатсия, объект ва предмети таҳқиқ, мақсад ва вазифаҳои онро муайян намуданд.

Бо дарназардошти муқаррароти зикршуда, аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсияро муқаррар арзёбӣ меёбад.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия

Диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ ба ихтисоси 08.00.11.- Иқтисодиёти нуфус ва демография мувофиқат мекунад.

Натиҷаҳои дар таҳқиқот аз ҷониби муаллиф бадастоварда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси зикршуда мутобиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорои аҳамияти илмӣ амалӣ буда, ба рушди илми иқтисодӣ саҳм хоҳанд гузошт.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илмҳои иқтисодӣ дар ҷумҳурӣ

Мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илмҳои иқтисодӣ дар ҷумҳурӣ, аз он ҷумла ба масъалаи муҳочирони меҳнатӣ ва зухуроти нави баргашти онҳо дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ, ки дар “Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030” ва “Барномаи давлатии мусоидат ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2019” робита дорад.

4. Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он

Муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои диссертатсия дар 39 қисми илмӣ, аз он ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, ки ба талаботи банди 35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

5. Навгониҳои илмӣ таҳқиқот

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот аз омӯзиши муқаррароти назариявӣ ва методи таҳлили масъалаҳои афзоиши ҷараёнҳои муҳоҷират ва зӯхуроти нави баргаштани муҳоҷирони меҳнатӣ дар шароити шиддат ёфтани ҷараёни қувваи кории байналхалқӣ иборат буда, бо натиҷаҳои зерин, ки дар раванди таҳқиқот ба даст оварда шудаанд, муайян карда мешавад:

1. Тамоюли афзоишбандаи ҷараёнҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар миқёси ҷаҳон асоснок карда шуданд. Солҳои 60-уми асри гузашта дар ҷаҳон ҳамагӣ 65 млн. нафар муҳоҷирон вучуд доштанд ва то соли 2010 шумораи онҳо ба 214 млн. нафар расид. Мутобиқи ояндабинии коршиносони СММ, то соли 2050 бо сабабҳои нооромии вазъи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, демографӣ ва экологӣ, шумораи муҳоҷирон дар дунё то 405 млн. нафар зиёд мегардад ва ин тамоюли афзоишбандаи ҷараёни муҳоҷиратро дар миқёси ҷаҳон нишон медиҳад. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2003 шумораи муҳоҷирони меҳнатӣ 347556 нафарро ташкил медод ва ба ҳолати баъд аз солҳои 2010-ум шумораи ҳарсолаи онҳо тақрибан 600 – 700 ҳазор нафарро ташкил медиҳад. Гарчанде солҳои охир мақомоти ваколатдори давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон шумораи ҳарсолаи муҳоҷирони меҳнатиро, ки ба хориҷа сафар мекунад, дар доираи 400-500 ҳазор нафар нишон медиҳад, дар воқеъ мутобиқи маълумотҳои алтернативӣ миқдори онҳо дар хориҷи кишвар тақрибан то ду баробар зиёд баҳодихӣ карда мешавад. Ҷараёнҳои афзоишбандаи муҳоҷирати аҳолиро дар Тоҷикистон тайи се даҳсолаи охир, ки садҳо ҳазор нафарро дар бар мегирифт, ба ду давра тақсим кардан мумкин аст: давраи якум – солҳои 90-уми асри гузашта ҳангоми ба амал омадани ҷанги шаҳрвандӣ ва давраи дуюм баъд аз солҳои 2000-ум бо саршавии раванди пуршиддати муҳоҷирати меҳнатӣ;

2. Хусусияти ҳозираи баргаштани шумораи зиёди муҳоҷирони меҳнати кишварамон муайян карда шуд, ки он дар давоми солҳои охир ба шакли оммавӣ мубаддал гаштааст. Агар ба ҳолати соли 2013 ҳамагӣ 39775 нафар шаҳрвандони кишварамон барои риоя накардани қонунгузори муҳоҷирати Русия ба рӯйхати “манъшудагон” ё “рондашудагон”-и ин кишвар дохил ва баъдан ба ватан баргашта бошанд, пас соли 2020 шумораи онҳо 286442 нафарро ташкил дод ва ин зӯхуроти нави

мушкилшаванда барои Тоҷикистон ба ҳисоб меравад. Зеро, якбора ба ватан баргаштани чунин миқдори зиёди шаҳрвандони кишварамон вазъи бозори меҳнати дохили мамлакатро пуршиддат мегардонад. Дигар хусусияти баргаштани муҳочирони меҳнати кишварамон, ки ба таври мусбат арзёбӣ карда мешавад, ин ҷалб ва равона намудани иқтисодии касбию тахассусии муосири онҳо бо дарназардошти маблағҳои муайяни овардаашон барои рушди мамлакат мебошад. Инчунин, хусусияти дар дохили давлат аз шаҳрҳои хурд ба шаҳрҳои калон мисли Душанбе, Хучанд, Бохтар, Кӯлоб муҳочир шудани ҳазорҳо нафар шаҳрвандони кишварамон муайян карда шуд. Самтҳои асосии муҳочирати дохилӣ инҳо мебошанд:

- 1) муҳочирати аҳоли аз деҳа ба шаҳр;
- 2) муҳочирати аҳоли аз шаҳрҳои минтақавии хурд ба шаҳрҳои минтақавии калон;
- 3) муҳочирати аҳоли аз минтақаҳои қафомонда ба минтақаҳои тараққикарда.

3. Мафҳуми “муҳочирони меҳнати баргашта” ҳамчун зухуроти нав дар равандҳои муҳочират аз тарафи муаллиф ба чунин тарз муқаррар карда шуд: «Муҳочирони меҳнати баргашта - ин шахсоне мебошанд, ки дар хориҷа фаъолияти кориро ба амал меоварданд ва бо сабаби риоя накардани қонунгузори давлати қабули муҳочирон, ба ватан баргардонидани шудаанд». Мо ҳисоб менамоем, ки мафҳуми зикргардида ҳамчун зухуроти оммавии нав ба амал омада, дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муҳочират” бояд дарҷ карда шавад;

4. Сабабҳои баргаштани (рондани) шумораи зиёди муҳочирони меҳнати кишварамон аз Федератсияи Русия ошкор карда шудаанд ва онҳо пеш аз ҳама аз ду қарордод иборатанд: 1) қорӣ намудани санксияҳои иқтисодӣ нисбати Русия аз тарафи ИМА ва Иттиҳоди Аврупо, ки вазъияти иқтисодии Русияро душвор намуд ва қор дар ин давлат камфоидагар гардид; 2) дигаргун гаштани қонунгузори муҳочирати Русия ва қорӣ намудани низоми нави автоматикунонидашуда оид ба муайян кардани муҳочирони гайриқонунӣ. Ҳамзамон, риоя накардани қонунгузори муҳочирати ин кишвар, надонистани забони русӣ, паст будани сатҳи касбию тахассусӣ ва дигар қонунвайронкуниҳо сабабҳои рондан аз ҳудуди ин давлат мебошанд, ки ҷиҳати ислоҳи ин камбудҳои бояд бо муҳочирон қорҳои иттилоотию фаҳмондадиҳӣ дучанд зиёд карда шаванд;

5. Заминаҳои иловагӣ оид ба омӯзиши касбии шаҳрвандони кишварамон ва муҳочирони меҳнатӣ бо мақсади тайёр кардани мутахассисон муайян карда шудаанд. Якум: дар вақти хизмати ҳарбӣ

имконияти тайёр намудани ронандаҳо, харротон, баркчиён, кафшергарон ва дигар намуди касбу ихтисоси рақобатпазири замонавӣ. Дуюм: дар колонияҳои ислохотӣ-меҳнатӣ омӯзонидани шахрвандон, ки баъд аз ба озодӣ баромадан онҳо тавонанд бо фаъолияти кори барои ҷамъият зарур машғул бошаанд. Сеюм: дар ҷумҳурӣ зиёда аз 4000 мактабҳои миёна ҳастанд ва бинои ин мактабҳо пас аз соати 16-17 ҳолӣ мемонанд. Дар ин мактабҳо ташкил кардани курсҳои мухталиф оид ба омӯзиши касбӣ зарур аст, зеро зиёда аз 80%-и муҳоҷирони меҳнатӣ – шахрвандони кишварамон касбу ихтисоси аниқ надоранд;

6. Роҳҳои танзим ва идоракунии равандроҳои муҳоҷират дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ тавассути иҷрои масъалаҳои интихобӣ татбиқи сиёсати самараноки муҳоҷиратӣ, такмили санадҳои меъёрию ҳуқуқии миллӣ ва қабули қонунҳои муосир дар самти муҳоҷирати меҳнатӣ, бо рушди низоми муассисаҳои касбомӯзӣ ва оммавӣ фаро гирифтани муҳоҷирон барои омӯзиши забонҳои хориҷӣ ва касбҳои рақобатпазир дар бозори меҳнати ҷаҳонӣ, таъмини амнияти зехнии миллати тоҷик ва нигоҳ доштани мутахассисони баландмаърифат барои рушди ояндаи кишварамон пешниҳод карда шуданд;

7. Таклифу пешниҳодҳо оид ба паст кардани ҷараёни муҳоҷират ва ҳалли душвориҳои муҳоҷирони меҳнати баргашта кор карда баромада шуданд. Аз ҷумла, қабули қонунҳои муосир, барномаю стратегияҳои давлатӣ, пурзӯр намудани ҳамкориҳои байнидавлатӣ ва байниидоравӣ, такмил додани низоми омӯзиш ва бозомӯзии муҳоҷирони меҳнатӣ, самаранок истифодаи қувваи корӣ, инчунин дар сохтори Ҳукумати мамлакат созмон додани мақомоти давлатии мустақил оид ба муҳоҷират ва диаспораҳо ба мақсад мувофиқ мебошад, ки тавонад дар амал сиёсати самараноки муҳоҷират ва идоракунии давлатиро дар соҳаи муҳоҷирати аҳоли татбиқ намояд.

Номгӯи муҳимтарин корҳои, ки моҳияти илмӣ диссертатсияро инъикос менамоянд:

А) Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:

1. Таджибаева М.Н. Внутренняя миграция и ее влияние на социально-экономические процессы Республики Таджикистана. [Текст] / М.Н. Таджибаева // Вестник ТГУПБП. 2012 №3 (51)- С. 175-180.

2. Таджибаева М.Н. Эволюция миграционного процесса в трансформационной экономике Евразийского региона (на примере Республики Таджикистан) [Текст] / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З. Азимова // Вестник Ошского государственного университета. 2016 №3- С. 36-41.
3. Тоҷибоева М.Н. Рафтори муҳоҷирати аҳолии Тоҷикистон ва ҷараёни таҳаввулотӣ он. [Матн] / М.Н. Тоҷибоева, А.З.Азимова // Ахбори ДДХБСТ 2017 №5- С. 85-91.
4. Таджибаева М. Н. Эмиграция из Таджикистана в Россию: тренды и последствия. [Текст] / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З. Азимова, Ш.А.Акрамов // «Экономика народонаселения и демография». 2018 № 1 – С. 44-49.
5. Тоҷибоева М.Н. Таҳлили вазъи муосири муҳоҷирати аҳоли дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва асосҳои ҳуқуқии он. [Матн] / М.Н. Тоҷибоева, А.Ҷ.Азимов // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ 2020 №3 – С. 145-150
6. Тоҷибоева М.Н. Ҷанбаҳои назариявии бозгашти муҳоҷирони меҳнатӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / М.Н. Тоҷибоева // «Иқтисодиёти Тоҷикистон» 2021 №2- С.159-164
7. Тоҷибоева М.Н. Танзими равандҳои муҳоҷират дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ. [Матн] / М.Н. Тоҷибоева, А.Ҷ. Азимов // «Иқтисодиёти Тоҷикистон» 2022 №1- С. 2012-2018

Б) Мақолаҳо дар дигар маҷаллаҳо ва маҷмӯи маводҳои конференсия:

8. Таджибаева М. Н. Миграция в Республики Таджикистан. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов // Материалы международного научно-практического семинара для молодых исследователей «Социально-демографические проблемы молодежи в условиях кризиса» – Москва: 2009.- С. 7-10
9. Таджибаева М. Н. Демографическое развитие Таджикистана в условиях рынка. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З.Азимова // Материалы второго международного симпозиума «Миграционный мост между центральной Азией и Россией в условиях экономического кризиса»- Москва: Худжанд 2010.- С. 38-41
10. Таджибаева М. Н. Миграция населения в Республики Таджикистан: типология и подходы. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З. Азимова // Маҷмӯи мақолаҳои олимону омӯзгорон ба «Соли маориф ва фарҳанги техника». Иқтисод ва тичорат: зинаҳои рушди илм -Хучанд: ДИС ДДТТ 2010.- С. 212-216

11. Таджибаева М. Н. Миграционная политика в условиях рынка. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З. Азимова // Маҷмӯи мақолаҳо ва маърузаҳои дар XIII илмию амалии профессорону омӯзгорон дар мавзӯи «20 соли Конфронси Истиклолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон рушди иқтисодиёт ва иҷтимоӣ дар кишвар» - Хучанд : ДИС ДДТТ 2011.- С. 158-161
12. Таджибаева М. Н. Современные особенности социально-демографического развития Таджикистана. / М.Н. Таджибаева // Материалы третьего международного симпозиума Миграционный мост между центральной Азией и Россией «Роль миграции в модернизации и инновационном развитии экономики стран, посылающих и принимающих мигрантов» -Москва: Худжанд 2011. –С. 544-548
13. Таджибаева М. Н. Особенности и причины миграции Республики Таджикистан. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов, А.З. Азимова // Материалы второй международной научно-практической конференции «Регулируемая миграции –реальный путь сотрудничества между Россией и Вьетнамом XXI век » 2012.- С. 106-110.
14. Тоҷибоева М.Н. Бозори меҳнат: тамоилҳои истифодаи қувваи корӣ ва муҳочирати таълимӣ. / М.Н. Тоҷибоева, А.Ҷ. Азимов // Конференсияи илмию амалӣ. «Масъалаҳои раванди муҳочирати меҳнатӣ: мушкилот ва дурнамо»- Душанбе 2013.- С. 169-173
15. Таджибаева М. Н. Влияние внутренней миграции на социально - экономическое развитие Таджикистана / М.Н. Таджибаева, А.З. Азимова // Международная научно-практическая конференция «Миграционные мосты в Евразии»- Москва 2013. –С. 331-335
16. Таджибаева М. Н. Миграция населения и ее социально-экономические последствия. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов // Сборник материалов VI международной научно-практической конференции Миграционные мосты в Евразии «Роль миграции в социально-экономическом и демографическом развитии посылающих и принимающих стран Евразии: регионы Восточной Европы и Центральной Азии»-Москва- Ереван 2014.-С. 144-149.
17. Тоҷибоева М.Н. Муҳочирати меҳнатӣ, таълимӣ ва таъсири он ба рушди инсонӣ. / М.Н. Тоҷибоева. А.З. Азимова // Маҷмӯи мақолаҳо ва маводи конфронси илмию амалӣ «Инкишофи сармояи инсонӣ дар иқтисодиёти Тоҷикистон: вазъият ва тамоюли рушд» - Хучанд 2014.- С. 268-271
18. Таджибаева М.Н. Эволюционная динамика миграционного поведения населения Таджикистана. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов // VII Международная научно-практическая конференция Миграционные мосты в Евразии «Роль трудовой миграции в социально-экономическом

- и демографическом развитии посылающих и принимающих стран»- Москва- Ставрополь 2015.- С. 325-330
19. Тоҷибоева М.Н. Раванди иқтисоди бозорӣ ва таъсири он ба бозори меҳнат, муҳочирати меҳнатӣ ва таълимӣ. / М.Н. Тоҷибоева., А.Ҷ. Азимов., А.З. Азимова // Маҷмӯи мақолаҳо ва маводи конфронси илмию амалии апрели бахшида ба 25 солагии Истиқлолият: Дастовардҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ – Хучанд-ДИСДДТТ 2016.- С. 58-63
20. Таджибаева М. Н. М Трудовая миграция в Таджикистане: тренды и подходы к управлению. / М.Н. Таджибаева, А.Д. Азимов., А.З.Азимова // Материалы IX международного научно-практического форума Миграционные мосты в Евразии: модели эффективного управления миграцией в условиях развития Евразийского интеграционного проекта. Москва 2017.-С. 64-71.
21. Таджибаева М.Н. Миграция из Таджикистана в России: тренды и его последствия. / М.Н. Таджибаева, А.З. Азимова // Международная научно –практическая конференция “Актуальные проблемы экономики, финансы, право” -Украина 2018. -С. 25-29.
22. Тоҷибоева М.Н. Муаммоҳои шуглнокӣ ва омӯзиши ҷараёнҳои бекорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. / М.Н. Тоҷибоева // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Асосҳои иҷтимоӣю иқтисодии рушди инноватсионии бозори меҳнат дар шароити иқтисоди хурди кушодаи Ҷумҳурии Тоҷикистон» -Душанбе 2019.-С .201-209
23. Тоҷибоева М.Н. Зухуроти асосии муҳочират дар шароити рушди инноватсионӣ. М.Н. Тоҷибоева, А.Ҷ. Азимов // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назарияви дар мавзӯи «Пешвои миллат ва эҳёи тамаддуни тоҷикон» - Хучанд 2019.- С. 25-30
24. Тоҷибоева М.Н. Тамоюли афзоишбандаи муҳочирати аҳоли ва баҳодихии институтсионалӣ оид ба рушди ҷараёнҳои муҳочират. / М.Н. Тоҷибоева, М.С. Носирҷонова // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои иҷтимоӣ-иқтисодии ташаккул ва амалкунии бозори меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» -Душанбе 2020.- С. 25-30
25. Таджибаева М.Н. Международная миграция населения Таджикистана. / М.Н. Таджибаева, А.З. Азимова// Материалы XII Международный научно-практический форум «Миграционные мосты в Евразии: Глобальное и региональное измерения» - Москва 2020.-С 25-26
26. Таджибаева М.Н. Ҳолати ҳозираи муҳочирони меҳнати баргашта ва ҷалби онҳо дар раванди рушди кишвар. / М.Н. Тоҷибоева // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Дастовардҳои соҳаи меҳнат,

6. Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар
истехсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо

Натиҷаҳои асосии назариявии диссертатсия дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» дар ҷараёни таълими Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон истифода шудааст.

Ҳамчунин натиҷаҳои илмию амалии таҳқиқоти диссертатсиониро метавон дар фаъолияти Вазорати меҳнат, муҳочират ва шугли аҳолӣ истифода бурд.

7. Саҳми довталаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ

Ҳамаи давраҳои ҷиҳати иҷрои нақшаи кории илмӣ бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шудааст ба монанди таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрамияти он, мақсади гузошташуда ва иҷрои вазифаҳои он. Муаллиф дар тақмили методикаи баҳодихии равандҳои муҳочират ва қувваи корӣ, усулҳои муайян намудани таҳлил ва танзими ҷараёнҳои афзоишбандаи муҳочиратро дар асоси гузаронидани пурсишномаҳо саҳм гузошта, мутобиқ ба шароити муносибатҳои бозорӣ хулоса, пешниҳодҳо ва мақолаҳои илмиро ҷоп намудааст.

Қарори ҷаласаи кафедра

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна дар мавзӯи «Зухуроти нави баргашти муҳочирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.11 – Иқтисодиёти нуфус ва демография; тақризи роҳбари илмӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Азимов А.Ҷ.; баромади номзадҳои илмҳои иқтисодӣ, дотсентон Абдуллоев О.О., Қӯзибоева Б.М., Бобоев Ғ.Ғ., Орипов А.А. маҷлиси якҷояи кафедраҳои баҳисобгирии бухгалтерии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ва назарияи иқтисодии Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон дар асоси натиҷаҳои овоздиҳии кушода ва хулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва

хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна

Қарор мекунад:

1. Диссертатсияи Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна дар мавзӯи “Зухуроти нави баргашти муҳоҷирони меҳнатӣ дар шароити афзоиши ҳаракати байналхалқии қувваи корӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.11 – Иқтисодиёти нуфус ва демография ҷавобгӯ ба талаботи муқарраргардида арзёбӣ мегардад ва ба экспертизаи марҳилаи навбатӣ пешниҳод карда мешавад.

2. Ба Тоҷибоева Мавҷуда Негматовна нусхаи протокол ва хулосаи маҷлиси кафедраҳо дар бораи дуруст ба расмият дароварда шудани диссертатсия ва пешниҳоди он ба экспертизаи давраи навбатӣ дода шавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъалаи мазкур 27 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст:

тарафдор	-27 нафар
зид	- нест
бетараф	- нест

Хулоса дар маҷлиси кафедраи баҳисобгирии бухгалтерии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон аз 2 апрели соли 2022, протоколи № 8/1 қабул шудааст.

Раиси маҷлис
Мудири кафедраи
баҳисобгирии бухгалтерӣ,
д.и.и., дотсент

 Дадоматов Д.Н.

Котиби маҷлис

 Тошматова Ҳ.М

Имзои д.и.и, дотсент Дадоматов Д.Н. ва Тошматова Ҳ.М-ро тасдиқ менамоем

Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДҲБСТ

Мирпоччоев И.Ҳ.

Суроға:
735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
вилояти Суғд, ш. Хучанд,
маҳаллаи 17, хонаи 1, ДДҲБСТ,
тел: +992 (3422) 2 38 11
www.tsulbp.tj